

Poznań, 12.03.2019 r.

Podsumowanie spotkania informacyjnego

12 marca 2019 r. w siedzibie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu odbyło się seminarium informacyjne p.n. „Zadrzewienia jako zielona infrastruktura w kontekście adaptacji zmian klimatu na terenie województwa wielkopolskiego”.

Spotkanie zostało zorganizowane przez Fundację Ekologiczną „Zielona Akcja” przy współpracy Fundacji Ekorozwoju oraz Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego w ramach projektu „Współdziałanie środowisk na rzecz adaptacyjności do zmian klimatycznych poprzez małą retencję i ochronę bioróżnorodności” finansowanego ze środków POiŚ oraz NFOŚiGW.

Spotkanie zostało poświęcone skutkom przebiegających zmian klimatu oraz możliwościom podejmowania działań adaptacyjnych przez podmioty, instytucje, sektory w celu lepszego przygotowania się na wyzwania związane z występującymi zjawiskami pogodowymi. W trakcie spotkania zwracano uwagę na zjawiska związane ze wzrostem temperatur oraz suszą, podtopieniami, gwałtownymi wiatrami, które według prognoz będą coraz częściej nękać mieszkańców.

Sposobem na łagodzenie skutków tych zjawisk jest planowanie i podejmowanie działań adaptacyjnych na poziomie lokalnym oraz nawiązywanie współpracy pomiędzy różnymi instytucjami, organizacjami, podmiotami badawczymi w celu wspólnego poszukiwania rozwiązań.

Skutki zmian klimatu będą dużo mocniej odczuwalne za kilka, kilkanaście lat ale już teraz, pilnie trzeba podejmować działania które będą dostosowywać różne dziedziny życia do zmieniającego się klimatu.

W spotkaniu wzięło udział 23 osób będących przedstawicielami: PGW Wody Polskie, Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Urzędu Marszałkowskiego, Samorządów terytorialnych (tj. przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Poznaniu, UG Czempień, UM w Śremie, UG w Mosinie) oraz lokalnych organizacji pozarządowych.

Podczas spotkania poruszono takie tematy jak: „Zmiany klimatu obecnie i prognozowane oraz ich skutki dla sektorów gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, rozwój obszarów wiejskich na poziomie kraju i województwa wielkopolskiego”; „Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez wykorzystanie potencjału zadrzewień”, „Dobre praktyki działań adaptacyjnych do zmian klimatu poprzez wykorzystanie zielonej i niebieskiej infrastruktury, informacje

o realizowanym projekcie, „Planowanie przestrzenne zielonej infrastruktury w skali lokalnej i regionalnej”

Po prezentacjach podjęto dyskusję dotyczącą: identyfikacji głównych problemów związanych ze zmianami klimatu w sektorze gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, bioróżnorodności, funkcjonowania terenów wiejskich i zurbanizowanych; możliwości wprowadzania i odtwarzania zadrzewień w formie zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich Wielkopolski; podsumowania, czy i w jakim zakresie jest możliwa współpraca podmiotów i sektorów w planowaniu i wdrażaniu działań adaptacyjnych w zakresie zielonej infrastruktury na terenie woj. wielkopolskiego.

Wnioski z dyskusji uczestników seminarium:

Uczestnicy seminarium wskazali jako najważniejsze ryzyko związane ze zmianami klimatu skutki suszy trwającej od 2015 roku. Ze względu na rolniczy charakter gmin wielkopolskich, najbardziej zagrożone skutkami suszy są przede wszystkim grunty rolnicze, podatne na erozję wietrzną. Wysokie temperatury i brak opadów zmuszają rolników do nawodnień, jednak brak właściwej infrastruktury znacząco utrudnia pracę, a zabiegi są mało efektywne i nie ograniczają strat w plonach, są kosztochłonne. W tym zakresie potrzebne są działania ukierunkowane na poprawę retencji na gruntach rolnych, w zlewniach. Jako ważny element adaptacji wskazano na konieczność odtwarzania zadrzewień śródpolnych, odtwarzania starych alei drzew owocowych, odtwarzania miedz, nasadzeń krzewów: jak tarnina, dzika róża, które znacząco ograniczają parowanie wody, hamują prędkość wiatru, ograniczają spłukiwanie związków organicznych do wód i przyczyniają się do poprawy bioróżnorodności.

Jako drugi obszar wymagający wdrożenia działań adaptacyjnych, wskazano tereny prawnie chronione, parki krajobrazowe, obszary wodno-błotne, a także jeziora. Susza zwiększyła nie tylko zagrożenie pożarowe w lasach, ale spowodowała wysychanie drzewostanów, większą podatność na choroby, szkodniki oraz silne wiatry, zbiorniki wodne ze względu na obniżenie poziomu wód uległy wypłyceniu, stały się podatne na zakwity i eutrofizację. Taka sytuacja zagraża ekosystemowi wodnemu, ale i znacząco ogranicza możliwości rekreacji, co powoduje straty w sektorze turystycznym.

Adaptacji wymagają, także tereny zabudowane narażone na tzw. wyspy ciepła i szybkie powodzie wywołane gwałtownymi opadami. W tym zakresie uczestnicy wskazali na konieczność nasadzeń, zmniejszenia powierzchni zabudowanej, uszczelnionej i gromadzenie wód opadowych w tym poprzez ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne i bioretencję.

Instrumentem umożliwiającym wdrażanie działań adaptacyjnych różnym podmiotom są środki finansowe i projekty, dodatkowe zachęty np. obniżenie lub zwolnienie z podatków, obniżenie kosztów eksploatacji. Podstawą jest edukacja i poprawa świadomości w zakresie skutków zmian klimatu i możliwości adaptacji.